

LUOTTAMUS

Luottamus.

Elämän tehtävien ja vaarojen edessä ihminen tarvitsee tukia, joihin hän voi luottaa (hepr. batah), sekä turvapaikkoja, joihin hän voi vetäytyä suojaan (hepr. hasah). Jotta ahdistus ei lamauttaisi häntä, vaan hän voisi koettelemuksista huolimatta kestää ja toivoa saavuttavansa päämäärän, hänen on luotettava. Mutta kehen voi luottaa?

1. Luottamus ja usko Jumalaan. Alusta asti kysymys on ollut esillä, ja Jumala paljastaa siihen vastauksen: kieltäessään ihmistä syömästä hyvän ja pahan tiedon puun hedelmää hän kutsuu ihmistä luottamaan yksin häneen erottaessaan hyvän pahasta (1. Moos. 2:17). Jumalan sanaan uskomisen merkitsee valitsemista kahden viisauden välillä: se merkitsee Jumalan viisauteen luottamista ja omasta ymmärryksestä luopumista (Sananl. 3:5); se merkitsee myös luottamista Luojan kaikkivaltiuteen ja kaitselmukseen, sillä kaikki taivaassa ja maan päällä on hänen tekoaan (1. Moos. 1:1; Ps. 115:3, 15). Ihmisellä ei siis ole mitään pelättävää luoduissa, joita hänen päinvastoin kuuluu hallita (1. Moos. 1:28).

Mutta mies ja nainen, jotka olivat valinneet luottamisen luotuun, oppivat kokemuksesta, että se merkitsee luottamista valheeseen (1. Moos. 3:4 ff.; Joh. 8:44; Ilm. 12:9). He molemmat saavat maistaa turhan luottamuksensa hedelmiä: he pelkäävät Jumalaa ja tuntevat häpeää toinen toisensa edessä; naisen hedelmällisyys ja maan viljavuus muuttuvat tuskallisiksi, ja lopulta he kokevat kuoleman (1. Moos. 3:7, 10, 16–19).

Abrahamin esimerkistä huolimatta – hän luotti uhriin asti (1. Moos. 22:8–14; Hepr. 11:17), koska hän oli varma siitä, että ”Jumala pitää huolen” – Israelin kansa ei luota Kaikkivaltiaaseen, joka on vapauttanut sen, eikä hänen rakkauteensa, joka on valinnut sen ilmaiseksi pojakseen (5. Moos. 32:6, 10 ff.). Kun siltä puuttuu keskellä erämaata kaikki luotu tuki (2. Moos. 16:3), se kaipaa takaisin orjuuteensa ja nurisee. Koko historiansa ajan se ei tahdo luottaa Jumalaansa (Jes. 30:15; Jes. 50:10), vaan pitää parempina epäjumalia, joiden ”petoksen” (Jer. 13:25) ja ”ei-mikään”-luonteen (Jes. 59:4; vrt. Ps. 115:8) profeetat tuomitsevat. Viisaatkin julistavat, että on turha nojata rikkauteen (Sananl. 11:28; Ps. 49:7 f.), väkivaltaan (Ps. 62:11) tai ruhtinaisiin (Ps. 118:8 f.; Ps. 146:3); mieletön on ihminen, joka luottaa omaan ymmärrykseensä (Sananl. 28:26). Lyhyesti: ”Onneton se, joka turvaa ihmiseen... Autuas se, joka turvaa Jahveen” (Jer. 17:5, 7). Jeesus johtaa tästä maksimista vaatimuksen loppuun asti: hän muistuttaa alkuvalinnan välttämättömyydestä. On hylättävä kaikki muut herrat kuin se, jonka voima, viisaus ja isällinen rakkaus ansaitsevat ehdottoman luottamuksen (Matt. 6:24–34). Oman vanhurskauden sijasta (Luuk. 18:9–14) on etsittävä valtakunnan vanhurskautta (Matt. 5:20; Matt. 6:33), joka tulee yksin Jumalalta ja on saavutettavissa vain uskon kautta (Fil. 3:4–9).

2. Luottamus ja nöyrä rukous. Jumalaan kohdistuva luottamus, joka juurtuu uskoon, on sitä horjumattomampi, mitä nöyrempi se on. Luottaminen ei näet tarkoita sitä, että ei tunnistettaisi pahojen voimien maailmassa olevia vaaroja, kun ne pyrkivät hallitsemaan sitä (Matt. 4:8 f.; 1. Joh. 5:19), eikä vielä vähemmän sitä, että unohdettaisiin olevamme syntisiä. Kyse on sen tunnustamisesta, että Luoja on kaikkivaltias ja laupias ja tahtoo pelastaa kaikki ihmiset (1. Tim. 2:4) ja tehdä heistä Jeesuksessa Kristuksessa ottopoikiaan (Ef. 1:3 ff.).

Jo Juudit julisti ehdotonta luottamusta ja antoi siitä unohtumattoman esimerkin (Jud. 8:11–17; Jud. 13:19), sillä hän vetosi Jumalaansa sekä niiden pelastajana, joiden tilanne on toivoton, että nöyrien Jumalana (Jud. 9:11); nöyryys ja luottamus ovat näet erottamattomat. Ne ilmenevät köyhien rukouksessa: heidän sydämensä on turvassa Jumalassa, vaikka he ovat puolustuskyvyttömiä ja kuolemanvaarassa, kuten Susanna (Dan. 13:35). Juuri ”syvyyksien pohjasta” (Ps. 130:1) kohoavat psalmien luottavaiset huudot: ”Minä olen köyhä ja kurja, mutta Herra ajattelee minua” (Ps. 40:18); ”Sinun rakkautesi minä turvaan” (Ps. 13:6); ”Jahveen turvaavaa ympäröi armo” (Ps. 32:10); ”Autuas se, joka etsii hänestä suojaa” (Ps. 2:12). Psalmi 131 ilmaisee puhtaasti tätä nöyrää luottamusta, jolle Jeesus antaa täydellisyytensä.

Hän kehottaa opetuslapsiaan avautumaan lapsen tavoin Jumalan lahjalle (Mark. 10:15); silloin taivaalliselle Isälle osoitettu rukous saa varmasti kaiken (Luuk. 11:9–13 rinnakk.); sen kautta syntinen tulee vanhurskaaksi ja pelastuu (Luuk. 7:50; Luuk. 18:13 f.); sen kautta ihminen saa takaisin valtansa luomakuntaan (Mark. 11:22 ff.; vrt. Viis. 16:24). Jumalan lasten on kuitenkin varauduttava siihen, että jumalattomat pilkkaavat ja vainoavat heitä juuri heidän lapsenomaisen luottamuksensa vuoksi; Jeesus itse koki tämän (Matt. 27:43; vrt. Viis. 2:18), kun hän uhrinsa täytenä kuoli luottamuksen huutoon (Luuk. 23:46).

3. Luottamus ja iloinen varmuus. Tällä luottamusta osoittavalla rakkauden teolla Jeesus voitti kaikki pahan vallat ja veti kaikki ihmiset puoleensa (Joh. 12:31 f.; 16:33). Hän ei ainoastaan herättänyt heissä luottamusta, vaan perusti heidän varmuutensa ja toivonsa. Luottavasta opetuslapsesta tulee näet uskollinen todistaja; hän perustaa uskollisuutensa Jumalan uskollisuuteen ja luottaa siihen, että Jumalan armo saattaa työnsä päätökseen (Ap. t. 20:32; 2. Tess. 3:5; Fil. 1:6; 1. Kor. 1:7 ff.). Tämä luottamus, jota apostoli julistaa myös kriisin hetkinä (Gal. 5:10), antaa hänelle järkkymättömän varmuuden julistaa täysin vapaasti (parresia) Jumalan sanaa (1. Tess. 2:2; Ap. t. 28:31). Jo se, että ensimmäiset opetuslapset olivat todistaneet niin suurella varmuudella, johtui siitä, että heidän luottamuksensa oli rukouksen kautta saanut siihen armon (Ap. t. 4:24–31).

Tämä järkkymätön luottamus, uskollisuuden ehto (Hepr. 3:14), antaa Kristuksen todistajille iloisen ja arvokkaan varmuuden (Hepr. 3:6); he tietävät, että heillä on pääsy armon valtaistuimelle (Hepr. 4:16), ja että tie on heille avoin Jeesuksen veren kautta (Hepr. 10:19); heidän rohkeudellaan ei ole mitään pelättävää (Hepr. 13:6); he tietävät, keneen ovat luottaneet (2. Tim. 1:12); mikään ei erota heitä Jumalan rakkaudesta (Room. 8:38 f.), joka on tullut heidän osakseen sen jälkeen, kun heidät on vanhurskautettu, ja joka tekee heistä arvokkaita ja lujia koettelemuksessa (Room. 5:1–5), niin että kaikki vaikuttaa heidän parhaakseen, sen he tietävät (Room. 8:28).

Luottamus, joka on uskollisuuden ehto, saa puolestaan uskollisuudelta vahvistuksen. Sillä rakkaus, jonka todisteena on kestävä uskollisuus (Joh. 15:10), antaa luottamukselle sen täyteyden. Vain niillä, jotka pysyvät rakkaudessa, on täysi varmuus tuomion päivänä ja Kristuksen tullessa, sillä täydellinen rakkaus karkottaa pelon (1. Joh. 2:28; 1. Joh. 4:16 ff.). Jo nyt he tietävät, että Jumala kuulee heidän rukouksensa ja vastaa niihin, ja että heidän nykyinen surunsa muuttuu iloksi, iloksi, jota kukaan ei voi riistää heiltä, sillä se on Jumalan Pojan iloa (Joh. 16:20 ff.; 17:13).

MFL

Katso myös: → Ahdistus 3 — beatitude AT I 2, II 2 — chair II 1 — crainte-de-dieu II — creation IV 2 — Pettymys — enfant I, II — esperance — fierte AT ; NT 2 — foi I — Häpeä I, II 1 — humilite II, III — incredulite I 2 — liberation-liberte III 3 — Vaino II — priere II 3 — providence — rocher I — Pelastus AT II ; NT II 3 — silence 2 — sommeil I 1 — soucis 2